

CRÒNICA

de l'INSTITUCIÓ CATALANA D'HISTÒRIA NATURAL, desde sa fundació
fins al 1.º de Janer de 1902

A mitjans del mes de Novembre de l'any 1899 els joves Antoni Novellas, Joseph M.^a Mas de Xaxars y Salvador Maluquer se reuniren a iniciativa de l'últim, pera parlar de la conveniencia de fundar en aquesta capital una corporació, essencialment catalana, quin fi fos únicament el de treballar pera la formació de l'Historia Natural de Catalunya, y posar en relació tots els que en aquesta terra se dediquessin al conreu de les Ciències Naturals, pera propagar aixís l'afició a llur estudi.

Adoptada y presa en consideració aquesta idea, fou comunicada an els amichs y companys dels esmentats joves, alguns dels quals l'aculliren ab entusiasme, decidits a formar part de la novella Associació, tant bon punt s'haguessin sentat les bases segons les quals deurja regir-se.

Després d'algunes reunions preparatories se convocà a una de general, en la qual s'aprovaren els estatuts, que, presentats per la comissió organitzadora, foren somesos després a l'autorització del Govern Civil, que sense dificultat firmà, en 14 de Febrer de 1900. Ja quedava legalment constituïda l'INSTITUCIÓ CATALANA D'HISTÒRIA NATURAL. Tot seguit se prosseguí a elegir la primera Junta, que resultà formada pels senyors D. Antoni Novellas, President; Salvador Maluquer, Secretari, y Joseph M.^a Mas de Xaxars, Tresorer.

Presentada més endavant pel senyor Secretari la dimissió de son càrrech, y acceptada, ateses les raonades explicacions que donà, fou substituït per l'infrascrit, en sessió expressament convocada. En el mes de Novembre següent, any 1900, fou reelegida per unanimitat la mateixa Junta Directiva, que desempenyà son comès durant tot l'any 1901; a l'acabar el qual, y en virtut de lo previngut en el reglament, fou nomenada la Junta en ple, composta de President, Vice-President,

Tresorer, Bibliotecari, Secretari y Vice-Secretari, aixís com també'l vocal pel Consell de Redacció.

Durant tot aquest període de temps se tingueren sés interrupció les sessions mensuals, en les quals se presentaren treballs científichs, molts d'ells, bastant notables, versant unes voltes sobre paleontologia, mineralogia, mimetisme, entomologia, ornitologia, malacologia, etc., etc., y altres sobre'ls resultats de les diferents excursions, portades a cap pels socis de l'INSTITUCIÓ, ja particular, ja col·lectivament.

Entre les excursions científiques col·lectives mereixen especial menció les verificades a Montjuich en Desembre de 1899, que donà resultats verament importants, especialment en paleontologia y la que tingué lloch, a darrers de Febrer de 1900, a Gavà, Brugués y Castell d'Aramprunyà, en la qual hi feren llur agost els entomòlechs, botànichs y paleontòlechs.

De particulars se'n feren en aquells dos anys una infinitat. Entre altres, foren interessants les verificades al Masnou, Alella y Montmeló; Gualba y Santa Fe de Montseny, Santa Coloma y Montcada, Artesa de Segre, Montserrat, Vall de Nuria, Caralps, Ribes y Ripoll, Vich y santuari de La Gleba, etc., etc.

Havent anat en augment progressiu el número de socis, y comptant ab l'apoy dels distingits naturalistes catalans Srs. Cuní y Martorell, Dr. Almera, Dr. Cadevall, Sr. Bofill, reverend P. Navàs, D. Pere Antiga y algun altre, s'acordà començar a donar a conèixer públicament els treballs efectuats, per medi d'un BUTLLETÍ, portant-veu oficial de l'INSTITUCIÓ, quin primer número aparegué en 1.^a de Janer de 1901. Aquest BUTLLETÍ ha anat desde llavors sortint periòdicament, essent cada dia més ben rebut per l'element científich de Catalunya y extranger, que s'ha apressat a sol·licitar-lo, ja en cambi de publicacions ab societats y periòdichs, ja en suscripcions, ja en donatiu.

Per altra part, l'INSTITUCIÓ ha correspost dignament, y dintre sos medis materials y morals, an aquesta benevolença ab que es rebuda per part del públich, introduint reformes en el BUTLLETÍ, que ja fan d'ell una de les primeres publicacions a Espanya, en son gènero.

Pera lo últim hem deixat el donar compte de la cessió del local que pera reunir-se nos cedí tant galantment el «Centre Excursionista de Catalunya».

En efecte, comprenent que l'INSTITUCIÓ, ab sos medis, no podia tenir actualment local propi, la comissió organitzadora y el primer Consell Directiu oficiaren en el «Centre» esmentat, sol·licitant permís pera reunir-se y celebrar sessions en son local social, establert en el carrer del Paradís. An aquesta comunicació contestà'l «Centre Excursionista» ab un altre ofici, en que se'ns feya saber l'acord de la Societat, favorable del tot a lo que demanavem.

Aquesta benemèrita Societat volgué ab això donar una prova més de lo molt que aprecia y distingeix tot quant se fa en bé de nostra terra. Desde aquí li transmetem nostre més sincer y coral agraiment.

Dolorosa fou per l'INSTITUCIÓ la mort del soci delegat a Lleida en Emili López Sanmartín (q. a. C. s.), del qual tant ens prometiem tots els que treballem pel renaixement de nostra patria. A càrrech de la Corporació, y en sufragi d'ell, se digué una missa en la parroquia del Pi, d'aquesta ciutat, a la que assistí l'INSTITUCIÓ en ple. Déu el tingui en la Gloria!

El recordar els morts no's fa sols pel consol de plorar-los, sinó per alguna cosa més alta, més digna dels ideals que sustentem: y es el procurar imitar-los, treballant sempre en bé de la ciencia y la patria. No basta condolir-nos: pensem també en els que pugem y en els que pujaran.

Que sigui un fet lo que's proposaren els fundadors d'aquesta INSTITUCIÓ, y allavors Catalunya ja ocuparà científicament un lloch ben alt en l'escala de la civilització y progrés, fins alcançar el que de dret li correspon, en el concert de les nacions més adelantades.

Siguem constants y que ni'ns ofusqui la victoria, ni la dissort ens faci desmayar. Continuem nostre camí, sèns apartar els ulls de nostres principis, que són els que'ns guiaran a la tant desitjada meta.

JOSEPH MALUQUER Y NICOLAU